

वर्ष २००८, २००९ व २०१० मध्ये अतिवृष्टी, अवेळी पाऊस व अति उष्णता इत्यादींमुळे ५०% पेक्षा जास्त नुकसान झालेल्या शेती व फळपिकांना मदत देण्याबाबत रु.२५.०० कोटी इतका निधी वितरित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : नैसआ-२०१०/प्र.क्र. १८१/१०-अ
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२,
दिनांक : २२ सप्टेंबर, २०११

वाचा:-

- अ) शासन निर्णय महसूल व वन विभाग,
- १) क्रमांक सीएलएस-२०१०/प्र.क्र.४५१ (१)/म-३, दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१०
  - २) क्रमांक सीएलएस-२०१०/प्र.क्र.४५१ (२)/म-३, दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१०
  - ३) क्रमांक सीएलएस-२०१०/प्र.क्र.४५१ (३)/म-३, दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१०
  - ४) क्रमांक सीएलएस-२०१०/प्र.क्र.४५१ (४)/म-३, दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१०
  - ५) क्रमांक सीएलएस-२०१०/प्र.क्र.४५१ (५)/म-३, दिनांक ३१ डिसेंबर, २०१०
  - ६) क्रमांक एससीवाय-०१/२०११/प्र.क्र. २/म-११, दिनांक १५ जानेवारी, २०११
  - ७) क्रमांक एससीवाय-०१/२०११/प्र.क्र. २/म-११, दिनांक ९ फेब्रुवारी, २०११
  - ८) क्रमांक एससीवाय-०१/२०११/प्र.क्र. २/म-११, दिनांक ३१ मार्च, २०११
  - ९) क्रमांक एससीवाय-०१/२०११/प्र.क्र. २/म-११, दिनांक ३ जून, २०११
  - १०) क्रमांक एससीवाय-०१/२०११/प्र.क्र. २ (भाग-२) / म-११, दिनांक १४ सप्टेंबर, २०११
- ब) शासन निर्णय कृषि व पदुम विभाग,
- १) क्रमांक नैसआ-२००८/प्र.क्र.१४९/१०अ, दिनांक ४ जानेवारी, २०११
  - २) क्रमांक नैसआ-२००९/प्र.क्र.२२५/१०अ, दिनांक ४ जानेवारी, २०११
  - ३) क्रमांक नैसआ-२०१०/प्र.क्र.२७/१०अ, दिनांक ४ जानेवारी, २०११
  - ४) क्रमांक नैसआ-२०१०/प्र.क्र.१८१/१०अ, दिनांक ४ जानेवारी, २०११
  - ५) क्रमांक फनुभ-२०११/प्र.क्र.४/१३-अ, दिनांक ४ जानेवारी, २०११
  - ६) क्रमांक : नैसआ-२०१०/प्र.क्र. १८१/१०-अ, १७ जानेवारी, २०११
  - ७) क्रमांक : नैसआ-२०१०/प्र.क्र. १८१/१०-अ, १० फेब्रुवारी, २०११
  - ८) क्रमांक : नैसआ-२०१०/प्र.क्र. १८१/१०-अ, दिनांक ३१ मार्च, २०११
  - ९) क्रमांक : नैसआ-२०१०/प्र.क्र. १८१/१०-अ, दिनांक ४ जून, २०११

शासन निर्णय :-

राज्यात सन २००८, २००९ व २०१० मध्ये अतिवृष्टी व अवेळी पाऊस, अतिउष्णता इत्यादींमुळे ब-याचशा क्षेत्रात शेती व फळपिकांचे ५०% पेक्षा जास्त नुकसान झाले आहे. या आपद्ग्रस्त शेतकऱ्यांना शासनाने एक विशेष बाब म्हणून महसूल व वन विभाग, दिनांक ३१.१२.२०१० च्या शासन निर्णयान्वये मदत जाहिर केलेली आहे. त्याकरिता रु.१०८८.८८ कोटी इतका खर्च येणार आहे. त्यापैकी आतापर्यंत रु. ९२७.०९ कोटी इतका निधी वितरित करण्यात आलेला आहे. या व्यतिरिक्त सन २००८ मधील लष्करी अळीच्या प्रादुर्भावामुळे सोयाबीन व इतर पिकांच्या

नुकसानीबाबत मदत वाटपासाठी उर्वरित रु.६५.०० कोटी इतका निधी शासन निर्णय क्र.नैसआ-१००८/प्र.क्र.१८७/१०-अ, दि.२४ जानेवारी २०११ अन्वये वितरीत केलेला आहे. उर्वरीत आवश्यक निधीची मागणी चालू वित्तीय वर्ष २०११-१२ मध्ये महसूल व वन विभागाकडे करण्यात आली होती.

२. राज्यात सन २००८,२००९ व २०१० मध्ये अतिवृष्टी व अवेळी पाऊस,अतिउष्णता इत्यादींमुळे शेती व फळपिकांचे ५०% पेक्षा जास्त नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार मदत देण्यासाठी महसूल व वन विभागाने शासन निर्णय क्रमांक-एससीवाय-०१/२०११/प्र.क्र.२(भाग - २) /म-११,दिनांक १४ सप्टेंबर,२०११ अन्वये रु.२५.०० कोटी इतका निधी उपलब्ध करून दिला आहे व सदर निधी खर्च करण्यास कृषि विभागास प्राधिकृत केले आहे. सदर रु.२५.०० कोटी (रुपये पंचवीस कोटी फक्त) इतका निधी वितरित करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सदर मदतीचे वाटप संदर्भाधीन अ.क्र.१ ते ५ येथील कृषि व पदुम विभागाच्या दिनांक ४ जानेवारी,२०११ च्या शासन निर्णयामध्ये नमूद करण्यात आलेल्या अटी व शर्तीस अनुसरूनच करण्यात यावे. तसेच प्रत्यक्ष लाभार्थीची यादी तयार केल्यानंतर आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांनी कोषागारातून रकमा आहरित करणे बंधनकारक करण्यात येत आहे. आता वितरित करण्यात येत असलेला रु.२५.०० कोटी निधी हा एकूण मागणी (रु. १०२३.८८ कोटी) च्या २.४४ टक्के इतका आहे. त्यामुळे आयुक्त (कृषि) यांनी संबंधित जिल्ह्यांना मागणीच्या २.४४ टक्के इतका निधी वितरित करावा.

४. मदत वाटपासाठी तालुकानिहाय/गावनिहाय प्राथमिकता संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी ठरवून द्यावी.असे करतवेळी लाभार्थी शेतकऱ्यांना मदत वाटप करतांना एकरकमी मदतीचे वाटप करावे. त्यामुळे एकाच लाभार्थ्यास एकदाच लाभ दिल्याने प्रशासकिय कामाची पुनरुक्ती होणार नाही.

५. उपरोक्त नमूद केल्याप्रमाणे वितरित केलेला रु.२५.०० कोटी (रुपये पंचवीस कोटी फक्त) इतका निधी चालू वित्तीय वर्ष सन २०११-२०१२ मध्ये " मागणी क्रमांक सी-६, २२४५, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य, ०२, पूर, चक्रीवादळे इत्यादी, १०१ अनुग्रह सहाय्य - (०४) सवलती (०४) (०५) इतर बाबी (२२४५ ०२४४), ३१- सहाय्यक अनुदाने (योजनेत्तर) " या उपलेखाशिर्षाखाली आकस्मिकता अग्रिमामधुन भागविण्यात यावा. सदर रु.२५.०० कोटी इतका निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणाली (B.D.S.) वर उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. सदर निधीचे जिल्हानिहाय वितरण करण्यास आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. तसेच निधी सन २०११-१२ या वित्तीय वर्षात खर्च करण्यासाठी आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

६. आकस्मिकता अग्रिमामधून खर्च करताना सादर करण्यात येणा-या देयकावर आकस्मिकता निधी अग्रिम-शासन जापन, वित्त विभाग क्रमांक आकनि-२०.११/१८/अर्थसंकल्प -६, दिनांक ८ सप्टेंबर, २०११ अन्वये मंजूर असे लाल शाईने लिहावे व ही सूचना लाल शाईने अधोरेखित करावी. तसेच देयके कोषागारात सादर करताना त्यावर लाल शाईने सदर खर्च आकस्मिकता निधीमधून करण्यात आला आहे, अशी नोंद घेण्यात यावी. अशा सूचना सर्व आहरण व संवितरण अधिका-यांना आकस्मिकता निधीमधून खर्च करण्याकरीता आहरण व संवितरण अधिका-यांकडे रक्कम सुपुर्द करण्यासंबंधीच्या आदेशात देण्यात यावी. सदर प्रकरणी पुरक अनुदान प्राप्त झाल्यावर तो खर्च " मागणी क्रमांक सी-६, २२४५, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य, ०२, पूर, चक्रीवादळे इत्यादी, १०१ अनुग्रह सहाय्य - (०४) सबलती (०४) (०५) इतर बाबी (२२४५ ०२४४), ३१- सहाय्यक अनुदाने (योजनेत्तर) " या उपलेखाशिर्षाखाली अंतिमतः खर्ची टाकण्यात यावा. याकरिता आकस्मिकता निधी संकेतांक (८००० ५९४७) असा आहे.

७. नियंत्रक अधिकारी, आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना असे कळविण्यात येते की, सदर अनुदानाची रक्कम त्यांनी अनुदान प्राप्त होताचा विना विलंब वितरित करावी. तसेच सदर अनुदान ज्या प्रयोजनासाठी वर्ग करण्यात आले आहे. त्या प्रयोजनासाठी त्याचा वापर होत आहे. याची खातरजमा करावी. निधीच्या वाटपाचे लेखे, अभिलेखे / नोंदवहया विहित कार्यपध्दतीनुसार अनुदान आहरित व वितरित करणाऱ्या कार्यालयाच्या स्तरावर अद्ययावत ठेवण्याच्या सूचना संबंधितांना देण्यात याव्यात. कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर निधीच्या मर्यादेपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही व हा खर्च दि.३० नोव्हेंबर, २०११ पूर्वी करण्यात येईल याची दक्षता नियंत्रण अधिकाऱ्यांनी घ्यावी. वितरित करण्यात आलेल्या अनुदानातील जर काही रक्कम खर्ची पडणार नसेल तर ती रक्कम विहित वेळेत शासनास प्रत्यार्पित करण्यात यावी. अनुदान वाटपासंबंधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र विहित कालावधीत विहित नमुन्यात या विभागास पाठविण्यात यावे.

८. नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी, अनुदान वाटपाची एक प्रत प्रधान सचिव (मदत व पुनर्वसन) महसूल व वन विभाग, व प्रधान सचिव (कृषि विभाग) यांना न चुकता सादर करावी. आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांनी कोषागार / उप कोषागार यांजकडे पाठविण्यात येणाऱ्या बिलासोबत जोडल्या जाणाऱ्या कॉम्प्युटर स्लिप मध्ये गौण / उपशीर्षाच्या ' गणत यंत्र ' संकेतांकतांचा न चुकता उल्लेख करावा असे आदेश कृपया संबंधित अधिकाऱ्यांना नियंत्रण अधिकाऱ्यांनी द्यावेत. तसेच कोषागारातून / उपकोषागातून आहरित केलेल्या रकमेचा अहवाल शासनास सादर करावा. तसेच सदर अनुदानासंबंधीचे विनियोजन लेखे दर तीन महिन्यांनी महालेखाकार कार्यालयाकडून प्रमाणित करून शासनास सादर करण्यात यावे व वर्ष अखेरीस संपूर्णपणे प्रमाणित विनियोजन लेखे या विभागाकडे सादर करण्याची दक्षता नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी घ्यावी. मदत वाटपात कोणतोही गैरप्रकार होणार नाही याची दक्षता घेणारी कार्यपध्दती आयुक्त (कृषि) यांनी विहित करावी व त्यानुसार मदतीचे वाटप करावे.

९. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक : अनौ.सं.३०९/२०११/व्यय-९, दिनांक १२/९/२०११ अन्वये वित्त विभागाने दिलेल्या मान्यतेनुसार महसूल व वन विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक-एससीवाय-०१/२०११/प्र.क्र.२(भाग-२) /म-११, दिनांक १४ सप्टेंबर, २०११ अन्वये त्या विभागाने कृषि विभागास प्राधिकृत केल्यानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०११०९२२१३३३४१००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(रा.बा. घाडगे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति

आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व संचालक/सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे.
सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
महालेखापाल (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य-१/२, मुंबई/नागपूर.
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद,
सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
सर्व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद,
महसूल व वन विभाग (म-३), (म-११)
वित्त विभाग (व्यय-१, अर्थसंकल्प १३ अर्थोपाय)
सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.
संगणक कक्ष, ५ वा मजला, नवीन प्रशासन भवन, मुंबई-३२
सर्व सहसचिव/उप सचिव/अवरसचिव कृषि व पदुम विभाग
विभागातील सर्व कार्यासन अधिकारी,

प्रत:

मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव/मा.उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव
मा. मुख्य सचिव/सर्व विभागांचे प्रधान सचिव/सचिव
मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, ग्रंथालय सहावा मजला, विधान भवन, मुंबई-३२
माहिती जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२
निवडनस्ती.